

Margarethaskolan

**Plan mot diskriminering och
kränkande behandling**

**Margarethaskolan samt tillhörande
fritidshem och förskola**

Läsåret 2023/2024

Margarethaskolan

Skola, förskola och fritidshem

Planen för arbetet med att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling avser arbetet inom förskolan, skolverksamhet (förskoleklass till och med årskurs nio) samt den fritidsverksamhet som bedrivs i anslutning till skoldagen. När det i planen refereras till *skolan* innefattar den elevens hela vistelsetid inom förskolan och skolan och avser då även verksamheten inom fritids.

Margarethaskolan

Vår Vision

På vår skola ska barn och ungdomar mötas som olika och unika och få en möjlighet att utveckla sina värderingar och förmågor i samspel med andra. Vår människosyn präglas av alla barns rätt att vara i skolan på sina villkor och efter sina förutsättningar.

Skolans arbete för att förebygga diskriminering och kränkande behandling, samt främja likabehandling syftar till att främja alla barns rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder, könsöverskridande identitet/uttryck eller ålder.

Ingen elev eller vuxen ska bli trakasserad, diskriminerad eller utsatt för annan kränkande behandling på vår skola. Skolan tar avstånd från alla former av diskriminering som äger rum mellan såväl elever som vuxna. arbetet med att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling avser arbetet inom förskolan, skolverksamhet (förskoleklass till och med årskurs nio) samt den fritidsverksamhet som bedrivs i anslutning till skoldagen. När vi refererar till *skolan* innefattar det elevens hela vistelsetid inom förskolan och skolan och avser då även verksamheten inom fritids.

Margarethaskolan

Begreppsdefinitioner

En konflikt kan uppstå emellan två eller flera parter som är någorlunda jämställda. Man har olika synsätt i en fråga eller olika behov som inte går att förena. Konflikter hör till vardagen och är en drivkraft till förändring och utveckling. Barn kan lösa konflikter på egen hand men behöver ibland vägledning från vuxna. Alla, både vuxna och barn, behöver träna sig i konfliktlösning och förhandling och det är en del av skolans uppdrag.

Oacceptabelt beteende innebär för oss ett uppförande som är störande/stötande för omgivningen och/eller ett beteende som strider mot våra regler. Detta gäller även beteenden som minskar eller omöjliggör personers möjligheter att fungera och accepteras i kamratgrupp och samhälle.

Diskriminering innebär att ett barn eller en elev missgynnas direkt eller indirekt, av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder. I skolan är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Barn och elever kan inte diskriminera varandra i **juridisk bemärkelse**, dock innefattas även eleverna på skolan i detta, då skolans regler klart tar avstånd från all form av diskriminering.

Kränkande behandling innebär att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde. Kränkningar kan utföras av en eller flera personer mot en eller flera personer och kan ske i olika situationer – när som helst vid enstaka tillfällen eller vara återkommande. Kränkande handlingar kan t.ex. vara:

- Fysiska – t.ex. att bli utsatt för knuffar och slag
- Verbala – att bli hotad, utsatt för ironi, förlöjliganden eller bli kallad för t.ex. "bögg" eller idiot m.m.
- Psykosociala – att bli utfrysad eller bli utsatt för rykten
- Textburna – t.ex. klotter, brev, lappar, sms, per telefon eller sociala medier.

Trakasserier är kränkande behandling som har samband med någon av de nämnda diskrimineringsgrunderna.

Olika delar i arbetet för likabehandling och mot kränkningar

Enligt gällande lagstiftning får inte diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever förekomma. Lagen (2008:567) innebär att diskriminering på grund av **kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder samt sexuell läggning** förbjuds i förskolan och skolan. Sedan den 2009-01-01 skyddas även eleverna i lagen mot **könsöverskridande identitet eller uttryck och ålder**. Lagen innebär att barn och elever får ett skydd mot annan kränkande behandling, som exempelvis trakasserier och mobbing.

Förskolan följer samma lagar och regler som tagits upp tidigare i denna plan. Då barnen i förskolan är yngre så formas verksamheten och arbetet för likabehandling efter barnens ålder och mognad.

Läroplan för förskolan Lpfö-18

"Förskolan ingår i skolväsendet och vilar på demokratins grund. Av skollagen (2010:800) framgår att utbildningen i förskolan syftar till att barn ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktning för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor. Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas."

Margarethaskolan

Förbud mot kränkande behandling

Diskriminering, trakasserier och kränkande behandling är övergrepp och räknas som brottslig handling. Lagtexten anger påföljder (straff) och sorterar in brotten under bl.a. ärekränkning, olaga hot, misshandel, hets mot folkgrupp.

En person som berättar att hon eller han känner sig kränkt – ledsen, arg, sårad eller skadad – måste alltid tas på allvar. Individens upplevelse och känsla är alltid utgångspunkt i definitionen. Övergrepp leder undantagslöst till lidande och hämmar utvecklingen hos alla inblandade; den drabbade, kränkaren, och medlöparna. **Ingen kränkande behandling får förekomma** mellan barn – barn, barn – vuxna, vuxna – barn eller vuxna – vuxna.

Uppmärksamma

Det är skolans ansvar att förebygga, upptäcka och åtgärda kränkande behandling. Alla medarbetare har ansvar för alla barn på skolan och har skyldighet att vara uppmärksamma på vad som sker på arbetspass, på raster, i matsalen, i omklädningsrum, korridorer och i leksituationer o.s.v. Både elever och personal måste följa de angivna lagarna samt skolans regler.

Den som ser att kränkningar förekommer har en **skyldighet att motverka kränkningen**. Den som ser, men inget gör, är medskyldig till kränkningen. Inte heller "skojbråk" är tillåtet på vår skola. Både skolpersonal och elever kan göra sig skyldiga till kränkande behandling och trakasserier.

Utreda

Redan vid misstanke om att kränkning förekommer ska en kartläggning av situationen påbörjas utifrån skolans handlingsplan. Mentorn till den utsatte eleven är ansvarig för att detta arbete påbörjas, genom att informera rektor och övriga pedagoger som berörs.

Åtgärda

Vi fördömer handlingen men inte människan. Det innebär att vi arbetar på två fronter med den som kränker; har ett fast och bestämt förhållningssätt, sätter stopp, visar på konsekvenser och ger möjligheter att ställa allt tillrätta. Samtidigt erbjuder vi den som kränker redskap att välja ett nytt beteende, få stöd och mogna.

Arbetsgång vid kränkande handling, trakasserier och diskriminering

Steg 1.

1. Närmsta personal vid incident pratar med berörda elever och tar in information om vad som hänt? Vem/vilka är inblandade? Tidsfaktor? **All personal i skolan är skyldiga att ingripa.**
 - Förtroendefulla samtal med berörda elever av vuxen som eleven/eleverna litar på.
 - Delger detta med mentor och man kommer överens om vilka åtgärder som bör göras.
 - Kontakt med vårdnadshavare om vad som hänt och vilka åtgärder som görs.
2. Om någon personal misstänks att ha utsatt elev för kränkande handling eller trakasserier av något slag så leds utredningen av **rektor**.
3. Den närmsta personal som fått kännedom om incidenten fyller i anmälan av incidentrapport / kränkande handling"
 - Bedöms händelsen som en kränkande handling så lämnas den till **rektor**, ej kränkande handling lämnas till **kurator**.
4. Om detta bedöms som en kränkande handling och handlingsplan krävs så förs vidare samtal av kurator med den elev som har utsatts och med den elev som utsatt. Samtalen kan också föras av någon som har bra relationer med de berörda eleverna, till exempel mentor.
 - Den som för samtalen fyller i blanketten "Kränkande handling – utredning, handlingsplan och utvärdering.
5. Uppföljning med båda parter för att säkerställa att den utsatte mår bra och att kränkningarna upphört av utövaren.
 - Dokumentera i "kränkande handling – utredning, handlingsplan och utvärdering.
6. Utvärdering dokumenteras i "kränkande handling – utredning – handlingsplan och utvärdering.

Steg 2.

Om Kränkningarna eller trakasserierna inte upphör eller om dessa återupptas kallas utövarna till allvarsamtal och vårdnadshavarna kontaktas åter igen.

Steg 3

Om kränkningarna fortsätter trots ovanstående insatser **kallar rektor till elevvårdskonferens**. Åtgärdsplan som kräver aktiv medverkan från vårdnadshavarna upprättas och elevhälsoteamet medverkar. Uppföljningsmöte bokas.

Beroende på graden av kränkning övervägs andra åtgärder såsom kontakt med sociala myndigheter, polis och eventuell flyttning av elev som kränker andra.

Åtgärdsrutiner vid oacceptabelt beteende

1. **Personal talar med personen i fråga** om det olämpliga i beteendet och påminner om skolans normer och regler.
2. **Tillrättavisning** sker helst i direkt anslutning till det inträffade
3. Parterna kommer överens om ett **lösningsförslag**
4. **Relationella samtal fortsätter** över tid för att säkerställa lösningen på problemet.

Vid behov:

- Elev kan **tillfälligt avskiljas** från undervisningssituationen
- **Kontakt med föräldrar**
- Uppmaning att **stanna kvar** för att prata om det inträffade **efter skolans slut**

Vid upprepat oacceptabelt uppförande:

1. Ansvarig personal, elev och vårdnadshavare möts och kommer överens om åtgärder.
2. Tid för **uppföljande möte** avtalas.
3. **Incidenter och åtgärder dokumenteras.**
4. Då eleven slutar på skolan förstörs dokumentationen.

Margarethaskolan

Framgångsfaktorer till en trygg skola

- Stabil personalgrupp som trivs med sitt jobb och stannar kvar.
- Tillåtande klimat - att lita på varandra.
- "Hej till alla" - man ser och hälsar på alla, personal och elever.
- Alla elever är kompetenta.
- Elever gör rätt när de kan – vi hjälper dem att lyckas med det.
- Aktiviteter för att förebygga i arbetet mot diskriminering och kränkande behandling.

Förebyggande arbete

Kartläggning våren 2023

En elevenkät genomfördes bland elever i årskurs 4 till 9 på Margarethaskolan under våren 2023. Vid genomgång av elevsvaren i samband med höstterminens start uppgav eleverna att alla nog inte svarat seriöst på enkäten. Vi bortser från detta i arbetet med att utvärdera enkätsvaren och vidtar åtgärder i förhållande till det.

Till nästa gång får vi vara tydligare i arbetet med planen mot diskriminering och kränkande behandling.

Enkäten gav svar på brister som orsakar otrygghet i skolan enligt följande:

Fråga 8 i enkäten

Skolgården och allmänna ytor identifieras som platser där kränkningar kan förekomma

Fråga 14 i enkäten

Av 86 elevsvar så uppger 11 elever att de blivit kränkta av vuxna i skolan.

Fråga 17 i enkäten

Av 86 elevsvar uppger 41 elever att de inte har någon vuxen som de känner förtroende för att prata med.

Fråga 18 i enkäten

Av 86 elever uppger 25 elever att de inte känner till skolans arbete mot kränkande behandling. Detta är en förbättring sedan föregående mätning.

Fråga 19 i enkäten

Av 86 elevsvar uppger 25 elever att personalen "oftast inte", och 20 elever uppger "aldrig" arbetar aktivt mot kränkande behandling i enkäten.

Förebyggande arbete och åtgärder:

Skolan har ett rast-värds-schema där skolgården är uppdelad i zoner så att vi täcker skolgården i så stor utsträckning som möjligt.

Årskurserna 6-9 har från detta läsår mentorssamtal på schemat. Mentor träffar sina elever i små grupper och pratat enskilt med var och en ca 1ggr/månad. Syftet är att skapa trygga relationer, att alla ska ha en vuxen som ser och frågar hur eleven mår samt för att fånga upp elever som blivit kränkta i skolan eller i annat sammanhang.

Eleverna blir mottagna och slussade in i mindre grupper för att minska risken för trängsel och knuffar.

Skolans personal bär namnskyltar för att skapa trygghet så att eleverna vet vilka som arbetar i skolan.

Resurser och mentorer följer och ger stöd till elever i övergångar.

Personal har tillsyn under luncherna för att upprätta trygghet och matro.

Rektor lyfter frågan om att elever upplever sig kränkta av vuxna på studiedagarna i augusti och kurator har genomgång av denna plan och hur vi ska arbeta mot kränkande behandling.

I samverkan med elevråden under hösten 2023 framkommer att den senaste trygghetsenkäten som gjordes i slutet på förra läsåret inte besvarades seriöst av alla klasser. Vi ska genomföra en ny enkät innan höstlovet för att se hur det ser ut nu.

Eleverna vill att lärarna tänker på hur de säger när det talar med elever då de ibland kan uttrycka sig så att elever känner sig kränkta.

Detta kommer rektor att ha med i arbetet på studiedagarna i oktober -23.

Vårt gemensamma fokus detta läsår är att arbeta med demokrati som gemensamt tema enligt följande mål:

Det demokratiska uppdraget är vår värdegrund och vårt förhållningssätt.

- Rätten att få uttrycka sin åsikt
- Rätten att bli lyssnad till
- Rätten att bli respekterad

Vår gemensamma målsättning är att alla elever ska känna sig trygga och att det är våra relationer som är det viktiga verktyget för att uppnå det målet. Dessa frågeställningar kommer att finnas med när personalen har medarbetarsamtal under hösten.

Mentorerna arbetar med relationsskapande aktiviteter och samtal i samband med mentorstiden samt i vardagen under lektionstid.

All personal hälsar på alla elever och strävar efter att lära sig alla elevers namn i relationsskapande syfte.

Kurator inleder höstterminen med att på planeringsdagarna samtala om enkäten och att beskriva hur skolans personal arbetar med dessa frågor i planen mot diskriminering och kränkande behandling.

Mentorerna pratar om "Planen mot diskriminering och kränkande behandling (PDK) vid höstterminens start under "Hygglo" och mentorstiden.

Kurator har under september 2023 varit med på elevrådet och arbetar tillsammans med dem i utformandet av planen mot diskriminering och kränkande behandling (PDK)